

Kardinál Tomko: Pokoj je ovocie Vianoc

Kresťania sa pripravujú na Vianoce. V predvečer sviatočných dní exkluzívne z Vatikánu odpovedala Jeho Eminencia kardinál Jozef Tomko na otázky čitateľov Pravda.sk

Čo by mali priniesť sviatky dnešným ľuďom? Čo by nemali prehliadnúť a čo by si mali uvedomiť v predvianočnom zhone?

- Vianoce môžu mať svoj pravý význam len vtedy, ak ich slávime ako sviatky narodenia Ježiša Krista. Vianoce môžeme pochopiť iba cez kresťanskú podstatu. V dieťaťi sa k nám znížil Boh. Tak miloval svet, že nám dal svojho milovaného Syna. Je to najväčší dar, aký ľudstvo mohlo dostať. Preto si na Vianoce rozdáваме darčeky. Veď kde je láska, tam potom nechýbajú ani dary. Ak sa z toho nerobí biznis, nevidím v tejto tradícii nič zlé. Na Vianoce sa však môžeme pozeráť len pohľadom viery. Bud' sú kresťanské, alebo nie sú vôbec. Aké iné, ak nie kresťanské, môžu byť? Potom ostanú už len dary, zhon a konzum.

Ako sa vyrovnávate s tým, že ľudia Vianoce vnímajú skôr cez zľavy v obchodoch, ako cez narodenie Božieho syna?

- Trend komercializovať vianočné sviatky je prítomný všade na svete. Je zvláštne, že ich hĺbku prežívajú viac chudobní. Pokoj je ovocie Vianoc. Ak stratíme osobný kontakt s Bohom, stratíme vieru. Keď nebudeme hľadať Boha, Vianoce budú čoraz viac klesať na význam. Čaro nemôže byť vo vonkajších veciach, musí preniknúť do srdca.

Čo by ste odkázali na Vianoce neveriacim?

- Aby hľadali. Kto hľadá, má vždy otvorenú cestu. Keď si neuzatvoria srdce, vždy budú mať nádej. Nádej je predsa podstata ľudstva. V čom by sme chceli hľadať nádej, v tom pominuteľnom? Ateistov som nikdy neodsudzoval, práve naopak, sú mi sympatickí. Boha nepoznajú, lebo im ho nikto neukázal, alebo majú vnútorný problém odovzdať sa do božích rúk. Mnohí sú však hľadajúci.

Súhlasíte s označovaním Vianoc v angličtine ako Xmas namiesto kresťanského Christmas?

- Je mi úprimne jedno, či mi prajú Xmas alebo Christmas, keď sa to vždy rovnako vyslovuje.

Ste si istý, že je všetko v poriadku a netreba upratať? Rímskokatolícka cirkev nikdy neukrivila ani vlastným členom?

- Každý z nás si potrebuje z času na čas upratať v dome a napraviť, čo je chybné. Ja vždy zdôrazňujem, že je omylom a priam bludom, ak niekto chce na tomto svete cirkev anjelov, keď všetci sme iba hriešni ľudia.

Kardinál Jozef Tomko zaželel k vianočným sviatkom všetkým Slovákom, aby „našli Boha tí, ktorí vieru majú, aby si ju očistili, prehĺbili, upevnili. K Bohu sa treba dostať. Vždy môžeme rásť. Požehnané vianočné sviatky“.

Pravda, 22.12.2007

Jubilantka slovenská cirkevná provincia

Pred 30 rokmi, presne 30. decembra 1977, bola pápežom Pavlom VI. zriadená slovenská cirkevná provincia.

Týmto sa naplnila dávna túžba slovenských katolíkov. Konštitúciou QUI DIVINO bola Trnavská apoštolská administratúra povýšená na diecézu a zároveň vyzdvihnutá na metropolitné sídlo. Ako sufragannej diecéze jej boli pridelené rímskokatolícke biskupstvá Nitra, Banská Bystrica a Spiš, ktoré

boli priamo podriadené Svätému Stolcu (od roku 1937), Košice a Rožňava. Aj ordinár Prešovskej gréckokatolíckej eparchie sa mal zúčastňovať na pastoračných prácach novej cirkevnej provincie.

Konštitúciou PRESCRIPTIONUM SACROSANCTI boli usporiadané hranice diecéz na území Slovenska so zreteľom na hranice česko-slovenského štátu. JÁN FELIX, Šport, 28.12.2007

Vianočné želania biskupov

Vianoce, to nie je iba čas darčiekov, ale najmä obyčajných ľudských želaní.

Prichádzajú nielen od najbližších a stávajú sa symbolom spolupatričnosti nás všetkých.

Nad Betlehemom zažiarila hviezda a anjeli spievali gloria in excelsis Deo.

Tento pozdrav Sláva Bohu na výsostiach a na Zemi pokoj ľuďom dobrej vôle prvýkrát zaznel, keď sa narodil Ježiš Kristus. Prišiel na svet v rodine v betlehemskej maštali.

František Rábek, ordinár Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR: „Ja by som chcel veľmi úprimne zaželať každej našej rodine, aby bola miestom pokoja, miestom lásky, miestom vzájomnej zhody.“

Od šiesteho storočia na Sviatok narodenia Pána kňaz celebruje tri sväté omše, polnočnú utiereň, rannú pastiersku a slávnostnú dennú.

Vladyka Ján, pravoslávny arcibiskup prešovský a Slovenska: „Radostné požehnané sviatky pokoja, lásky, aby človek v človeku poznal ozajstného brata.“

Miloš Klátik, generálny biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania:

„Prajem všetkým ľuďom počas týchto Vianočných sviatkov, aby sa stali nielen obdarenými tými dočasnými darmi.“

Vianočné obdobie pokračuje aj po ôsmich dňoch a končí sa nedeľou po zjavení Pána.

Ján Babjak, prešovský gréckokatolícky diecézny biskup: „Prajem všetkým, aby duch Vianoc bol v našom srdci a aby sme vychádzali navzájom ako ľudia, ktorí sú Bohom vykúpení, ktorí sú zachránení, ktorí smerujú k svojmu cieľu, k nebu.“

STV, 24.12.2007

Ľudia si Vianoce musia ochrániť

Slávenie Vianoc bez pochopenia významu Kristovho narodenia pred vyše dvetisíc rokmi by bolo len oslavou sviatku bez jeho obsahu. Tvrdí to nitriansky biskup Viliam Judák.

Podľa etnológov zostávajú z Vianoc už len vonkajšie znaky, duchovná podstata sa vytráca. Ale čo je vlastne pôvodným obsahom vianočných sviatkov?

V Betleheme sa Boh pred dvetisíc rokmi svojím vlastným nečakaným a nepochopiteľným spôsobom dotkol nášho sveta tým, že sa stal človekom. On - Boh od večnosti si zobral na seba ľudskú podobu a takto oslovil človeka svojou pokorou, keď sa stal takým ako on so všetkou jeho biedou a slabosťou okrem hriechu. Tým, že sa stal Ježiš človekom, prijal nás za svojich bratov a sestry a dal nám novú perspektívu a ľudstvu vôbec novú dimenziu. Je to dôkaz toho, že Boh nestratil dôveru v človeka, že mu verí a že mu dáva možnosť byť novým človekom. To je základná pravda Vianoc. Na ňu sa v priebehu storočí navešalo - ako na vianočný stromček - mnoho vybájeného, ale aj ľudsky blízkeho ako prejav šťastia, dobroty a krásy.

Z jedného sociologického výskumu vyplynulo, že len 35 percent Slovákov vníma Vianoce ako náboženské sviatky, kým nadpolovičná väčšina ako rodné. Čo si o tom myslíte?

Ak mnohí vnímajú Vianoce ako rodinné sviatky, nebojím sa aj tohto chápania vianočného tajomstva. Inak by sme sa zriekli ich autentického jadra - pretože Vianoce sú aj sviatkami rodiny. Nakoniec, Boží Syn vstúpil na tento svet prostredníctvom rodiny. Rodina sa chápe ako „cirkev v malom“ a vo vianočnom období slávime v liturgii aj Sviatok Svätej rodiny. Každé dieťa, ktoré prichádza na tento svet, je znamením nádeje života žitého v

plnosti, ktorý nazývame večný život, ako aj znamením nádeje, ktorú vkladá Boh do ľudí - povedané s Gibranom - aj napriek neľudskosti, ktorej sa dopúšťajú. A každé dieťa prichádzajúce na svet je zároveň nádejou, ktorá sa zažne.

Symbolika dieťaťa patrí medzi ústredné vo vianočnej téme. Čo všetko znamená?

Dieťa znamená v tomto svete nový začiatok, začiatok nového života; je zornicou, ktorá ohlasuje život žitý v plnosti. Ak stvorenie je stvorením Božím, tak

deti sú stvorené pre budúcnosť stvorenia, ktoré vyšlo z Božích

rúk. Musíme ich prijať a akceptovať v ich transcendentnosti, v ktorej žijú a v ktorej jedine sa môžu rozvíjať. Spoločnosť, ktorá utláča svoje deti modelmi a predstavami prevzatými zo sveta dospelých, zrieka sa svojej

budúcnosti. V každom dieťati prichádza na svet niečo nové a práve tento obnovujúci sa život nám potvrdzuje jestvovanie kráľovstva pokoja a plného života, teda toho, čo očakávame. „Deti sú niečo iné... dieťa je večný

mesiáš, ktorý sa sústavne vracia medzi sklesnutých ľudí, aby ich nakoniec priviedlo do nebeského kráľovstva,“ napísal Moltmann.

Pred niekoľkými rokmi prišli slovenskí biskupi s výzvou proti „prehnanej nákupnej horúčke“ v čase adventnom a predvianočnom. Komerčializácia Vianoc napriek tomu pokračuje.

Žiaľ, Vianoce sa stali komerčnou záležitosťou a už od čias novembrových sa ozývajú vo veľkých obchodoch s vianočnou výzdobou koledy, prebiehajú rozličné akcie, ktoré nás upozorňujú na vianočné, hoci ešte veľmi

vzdialené dni. My kresťania by sme sa mohli tešiť, pretože tým sa naozaj dostáva do povedomia ľudí to, o čo sa usiluje cirkev. Ale keďže a všetko je to spojené s reklamou, s obchodom, podstata Vianoc sa stráca. Všetci vieme, že každý rok ide o predaj artiklov, ktoré sú inak nepredajné, alebo o rozličné akcie, ktoré majú ľudí obráť o peniaze, obráť ich aj o pravý kresťanský zmysel týchto sviatkov.

Dá sa s tým vôbec niečo robiť?

„Ľudia dobrej vôle“, ktorí chcú prežívať neopakovateľné sviatočné chvíle v ich pôvodnom duchu a opravdivej radosť, by si mali toto teritórium „ochrániť“. Teda urobiť všetko pre to, aby sme sa na vianočné sviatky správne pripravili, aby sa tak nevytlačil ich pravý zmysel. Bez solídnej prípravy, ako je aj „hygiena duše“, to skrátka nejde. V opačnom prípade sa potom Vianoce stávajú sviatkami nudy alebo sviatkami mnohých jedál a

hodnôt, ktoré s tými prvými Vianocami nesúvisia. Žiaľ, dnes, bez zábran, veľmi často počujeme z úst ľudí, ktorí by mohli povedať niečo tomuto národu

alebo verejnosti, pre ktorú sú autoritou či ich vzorom, že cez

Vianoce len spia alebo len jedia a pazerajú televíziu (!). To je veľmi prázdné a plytké slávenie. Na to nemusíme byť ani ľuďmi. Sláviť Vianoce bez solídnej prípravy, znamená obráť sa o ich hodnoty. To znamená stavať

dom bez základov. Angelus Silesius to zhrnul do známych slov: „Keby sa Kristus aj tisíckrát v Betleheme narodil a nie v tebe, zbytočne by prišiel na tento svet.“

Niektoré kresťanské združenia zorganizovali dokonca petičnú akciu na záchranu klasického Ježiška pred postmoderným Santa Clausom. Má niečo také zmysel?

Ako ďaleko je čas za nami, v ktorom sa aj pre nás prelínalo možné s nemožným, nebo so zemou, ľudské s božským? Cez Vianoce sa môže stať, že sa opäť dotýkame toho zmiznutého sveta detskej predstavivosti. Máme sa preto hanbiť? Skôr si myslím, že by sme sa mali tešiť, že sme niečo znovu našli, čo sme mysleli, že sme stratili. „Veľebím ťa, Otče, že si tieto veci zjavil maličkým,“ mohli by sme sa modliť s Ježišom. Nejde tu o naivnú vieru, ale o čistotu a jednoduchosť, ktoré maličkí vlastnia. Ich očiam sa daruje svetlo. Očiam Márie, Jozefa, očiam pastierov. Slovo sa dieťaťom stalo. A budú to vždy tí „maličkí“, ktorí sa ako prví otvárajú Božím tajomstvám. Deti a tí, v ktorých nedbajúc na počet ich rokov zostalo dieťa živé, ktoré stálo voľakedy pred jasľami a v úžase snívalo.

Chcem povedať, že by sme sa nemali zriekať ani symbolov Vianoc, pretože cez ich vonkajšie prejavy navonok vstupujeme do ich jadra a do ich najvnútornejšieho tajomstva. Je dobré oživiť aj zvyky našich otcov a mám, a tak sa hlásiť aj takto k hodnotám, ktoré sú hlbšie ako samotná symbolika. Nemôžeme však byť za každú cenu moderní v tom, že preberáme zvyky a spôsoby iných kultúr a náboženstiev bez toho, žeby sme ani len netušili, čo znamenajú. Nemyslím si však, že nejaká petícia tieto hodnoty zachráni.

Nečaká aj Slovensko pozvoľnú premenu Vianoc na akési novodobé sviatky zimného snovratu?

Vianoce sú vždy krásne, nové, neopakovateľné, aj keď ich prežívame

už iks ráz. To nám sviatky zimného slnovratu nemôžu ani zďaleka ponúknuť. V tomto období, keď je v našom geografickom priestore Slnko najviac vzdialené od Zeme, sú aj najkratšie dni a najdlhšie noci. Slnko stojí na najhlbšom bode, takmer na krajíčku. Padne do čiernej diery a zhltnie ho noc? Potom by zhasla pec Zeme. Už od starých čias naháňa táto skutočnosť ľuďom strach.

Mohlo by im zhasnúť svetlo a teplo a kozmická štruktúra by sa narušila. Preto nie je čudné, že mnohí zbožstili Slnko a kultovo ho uctievali. Aztékovia mysleli, že musia jeho svetlo občerstviť ľudskou krvou, aby vychádzalo zasa krvavočervené. V Ríme sa slnovrat oslavoval 25. decembra ako sviatok neporaziteľného „boha Slnka“. Aj rímski cisári ako Aureliani boli uctievaní a pokladaní za synov boha Slnka. Nie je to teda náhoda, že kresťania, keď začali oslavovať narodenie Pána (po roku 300), umiestnili sviatok do tohto ročného obdobia. Boh prichádza na svet uprostred hlbokkej noci. „A svetlo vo tmách svieti...“ (Ján 1,5). V maštali v Betleheme vychádza Slnko. Nie králi a cisári - Kristus je „Slnko spravodlivosti“. Aká odvaha a sila viery vziať kúzo zbožštenia nebeským telesám a premeniť ich ako stvorenie v symbol neporaziteľného vyžarovania Krista! To formovalo našu kultúru.

Čo bráni cirkvi šíriť posolstvo Vianoc tak, aby ho prijalo viac ľudí, nielen veriaci? Nie je v tom aj nedostatočná schopnosť prihovárať sa okoliu zrozumiteľnejším a pôsobivejším jazykom?

Celkom s vami súhlasím. Cirkev má mať „ruku na pulze času“. Nič jej nebráni byť zrozumiteľnou a prítazlivou, ale pritom vernou v ohlasovaní pravdy. Veď Ježiš ako dieťa sa rodí ako novosť a novosť jeho posolstva sa nevyčerpáva ani neunavuje aj napriek dvetisícročnému rozdávaniu sa. Cirkev nám chce ponúkať čistú, opravdivú, ľudskú radosť presvietenu božskou radosťou, pretože Ježiš Kristus je tá nová radosť z Boha, zo života, ktorá je úplná. Celkom sa mi aj tu pozdáva myšlienka Georga Bernanosa: „Úloha cirkvi pozostáva z toho, že ľuďom treba pomáhať nájsť znovu pramene stratenej radosti.“

Napriek tomu buďme úprimní - Vianoce nie sú ľahkým dňom. Naša viera je často postavená pred mnohé námietky a otázky, ktoré nezjednodušujú tento

sviatok. Čo by bolo, keby išlo predsa len o pekný príbeh, o rozprávku z detských čias? Čo by bolo, keby strach pred druhým svetom a pred Bohom vyvolal túto predstavu, ešte viac: výmysel o Bohu, ktorý prichádza na zem ako dieťa?

Úbohá viera, mohlo by sa povedať?...

Áno, často naozaj nie je ľahké premočiť pochybnosti, prekonať sklamanie a veriť, bez toho, aby sme videli, bez toho, aby sme dostali znamenie, v ktoré sme dúfali... Vianoce nie sú pre nás ľahkým dňom... Ale ani pre Ježiša to nebolo ľahké. Nie sú ľahké ani pre cirkev pri ohlasovaní tohto hlbokého tajomstva. Treba si tiež uvedomiť, že všetko nezávisí len od kazateľa. Aj od nás čakáva slovo Božie mlčiaci meditatívny postoj. Lebo čo môžeme z Vianoc pochopiť, keď v hluku mnohých hlasných slov nemáme ucho pre jeho posolstvo? Veď ak tu hovoríme o nevyspytateľnom tajomstve Božieho slova: - Nie sú to len výstrednosti teologickej fantázie? - počuť z úst moderného človeka čoraz viac.

Kladiete si takéto otázky aj vy?

Občas možno aj áno. A predsa sa v priebehu času učíme, že „Božie veci“, ktoré sa zdajú byť niekedy také abstraktné, ba irelevantné, sa môžu stať obzvlášť ďalekosiahle v našom živote. Ak má človek potrebnú trpezlivosť... Čo to znamená, keď povieme, že slovo ďalej žije a pôsobí, spôsobom pokračujúcej „inkarnácie“? Aké sú naše slová? Aj slová kazateľov? Nie sú často obchytkané - ošúchané, unavené, bez poézie? Niekedy zasypané naším táraním, stratené našou nezhorčivosťou... Ale slovo sa zľutúva nad našimi slovami. Ako slovo plné ohňa by chcelo znovu zapáliť naše zhasnuté slová. Ako slovo plné múdrosti by chcelo zapožičiavať novú chuť našim prázdnyim slovám. Ako slovo života chce dodávať našim slovám nádej. Slovo sa spája s našimi slovami, „inkarnuje sa“ v nich. Predovšetkým jedno slovo by vám malo ležať pri srdci, často znetvorené, zneužitú slovo, v ktorom napriek všetkému sa ozýva bezhraničná nežnosť Božia a toto slovo sa volá LÁSKA.

Cirkev, to však nie sú len kazatelia...

Áno, nakoniec všetci pokrstení sme zodpovední za hlásanie evanjelia, nielen akási „oficiálna“ cirkev z kazateľní našich chrámov. Večné slovo hľadá ľudí, ktorí sa nielen postavajú do služby Bo-

žieho slova, ale sa stanú sami nejakým druhom inkarnácie slova. U takých ľudí nie sú slová také dôležité ako tvár: ich milovania hodný pohľad, ich jasné oči, ich otvorený úsmev hovoria... Kto žije Božie myšlienky, Božie srdce, Božiu lásku - podobne ako to bolo u Ježiša - ten sa stáva živou ikonou Boha. Nikto nemusí vedieť o sebe. Kde sa to stane, je to niečo celkom prirodzené, ako sám život. Ani netreba urobiť zvláštne predstavenie, pri zvláštnych príležitostiach svedčiť o Kristovi, lebo celý život sa stane radostnou zvesťou.

Ľudia, ktorí sú „živým evanjeliom“, neupozorňujú tak veľmi na seba tým, čo povedia. Človek ich spozná na kvalite radosti, ktorú vyžarujú a uchovávajú v srdci. Na láske, z ktorej žijú, a ktorá dodáva všetkému, čo robia, milovania hodnú známku.

O ľuďoch, ktorí poznajú evanjelium, a ktorí sú preniknutí evanjeliom, o takých ľuďoch „sníva“ stelesnené slovo a čaká naň aj dnešný svet. Je to žité evanjelium, ktoré je presvedčivé a aktuálne aj pre človeka našich čias.

Vo vlnnejšej vianočnej homílii ste povedali, že dnešné jasličky treba hľadať medzi opustenými deťmi, medzi bezmocnými starcami, medzi bezdomovcami...

Vianoce chceme chápať ako sviatok radosti. Pre mnohých ľudí je to tak. Ale kto sa na ne pozerá presnejšie, musí doplniť... a pre mnohých iných - dni žiaľu! Žiaľu preto, lebo je to spomienka na dávnu udalosť, z ktorej zostalo tak málo poézie. Bôľ u tých, ktorí trpia v tento deň viac ako inokedy svojou samotou, a preto by si priali, aby nikdy neprišiel. Bôľ a smútok u tých, ktorí počas roka stratili milovaného človeka alebo zažili ťažké údery osudu. Ženy a muži, ktorým sa rozpadlo manželstvo, malí i veľkí, ktorí v tento sviatok trpia o to viac v bolesti, ktorú im život pripravil...

Zvláštny bôľ naplňa aj mňa: Tak rád by som hovoril v tomto predvianočnom období o radosti a nádeji, a predsa viem, že tieto slová vyvábajú u mnohých ľudí iba trpký úsmev. Možno sme ochotní zo zvyku akceptovať určitú vianočnú rétoriku, ale to, čo sa ohlasuje v týchto dňoch v mene Božom, často naráža na skeptické uši. Môže sa ešte celkom vážne hovoriť o „nevinosti“, „údive“, „nežnosti“, o „úteche“ a o „mieri“? Mám pocit, že tieto pojmy majú krehkú krásu jemných kvetov, ktoré nemilosrdne odveje jediný náraz vetra.

Nemáte však pocit, že pribúda ľudí, ktorí sa len tvária, že prijali vianočné hodnoty a objavili v sebe zrnko dobroty? A že v skutočnosti, s rastom individualizmu v spoločnosti, sa vytráca schopnosť pomáhať bližnému?

Je vďaka Bohu medzi nami veľa nezištných a obetavých ľudí, ktorí otvárajú svoje srdcia pre iných, a to nielen v materiálnej oblasti. Mnohí chcú zostať inkognito. A vôbec si nemyslím, že by sa pretvarovali. Samozrejme, ešte je veľa oblastí, kde je potrebné pomáhať a nezištne sa angažovať a určite nielen jednorazovo a vianočne. Týka sa to aj súvislostí s prijímaním spravodlivých sociálnych zákonov a ich uplatňovaním.

Od chasidického učiteľa sa traduje slovo: „Nemysli si, že môžeš dostať človeka z blata, keď zostaneš hore a uspokojuješ sa s tým, že mu podáš jednu ruku. Áj ty musíš celkom dolu do tej špiny. Potom ho chyt' oboma rukami a vyjdi s ním spolu hore k svetlu!“ Čo učí tento rabín, to urobil Ježiš a učí to aj nás. Iste je, že Syn Boží nezostal hore kdesi v božskej nádhere. Rozhodol sa sám zostupovať k nám bez strachu, že by sa „ušpinil“. Je jedno, ako hlboko trčíme dole - smieme vedieť: on je tu. Prišiel k nám. Plačeme? Boh prišiel, aby plakal s nami. Čakáme na smrť? Boh prišiel, aby s nami zomrel. Cítíme sa slabšími? Boh sa rozhodol postaviť sa na stranu najslabších a najchudobnejších. Je u tých, ktorí ako pastieri z Betlehema stoja na najnižšom stupni spoločnosti.

Musí však človek patriť do cirkvi, aby bol spravodlivý, mal súcit so slabšími a vnášal do vzťahov medzi ľuďmi to, čo veriaci nazývajú Ježišovým duchom: lásku, dobrotu, úprimnosť, pravdu?

Neexistuje štatistika, ktorá by dokazovala, že kresťania sú lepšími ľuďmi. Ale malo by to vlastne tak byť. Iste, mnoho ľudí nevie, či nemôže veriť v osobného boha. Vedec Albert Einstein patril k nim. V apríli 1921 dostal telegram od Herberta Goldsteina. Newyorský rabín sa ho v ňom pýtal: „Veríte v Boha?“ Stop. „Zaplatená odpoveď 50 slov.“ Šetnému Einsteinovi stačila polovica slov: „Verím v Boha Spinozu, ktorý sa zjavuje v zákonnej harmónii skutočnosti, nie v Boha, ktorý sa zaoberá osudom a skutkami ľudí.“ Einstein teda nevedel, čo robiť s myšlienkou vteľenia. A ani s predstavou, že Boh vytvorí ľuďom miesto na ubytovanie, že ich osobne vyhladá, že „medzi nimi býva“,

aby ako jeden z nich bol im blízky, že im pomáha, že ich utešuje a lieči. Už preto nie, lebo človek v pochybnostiach tak málo z toho zbadá. Ale pre Einsteinu bola veľmi dôležitá myšlienka, aby na zemi vládla ľudskosť a aby spoločné sily všetkých ľudí dobrej vôle mali podporovať poľudštenie života na zemi. To iste počul z vianočného posolstva a súhlasil s tým. A to robia aj ľudia, ktorí ešte menej veria ako Einstein, neveria totiž v nijakého Boha.

Vy im to priznávate?

Prichádza mi na myseľ výrok milánskeho kardinála Martiniho: „Myslím, že každý nosí v sebe veriaceho a neveriaceho. Tieto dve osobnosti hovoria spolu, navzájom sa kritizujú, dávajú si otázky ...a ako dopadne rozhodnutie na konci či v prospech viery alebo v prospech pochybnosti, druhý partner v rozhovore sa nám stále zachová!“ Otázkam by sme sa nemali čudovať. Aj to patrí k Vianociam. Ale aj skeptik sa môže dostať do ťažkostí. A to vtedy, keď pristupuje veriaci k jasliam...

A kto nevie, čo si má počať s vonkajším dňaním vianočného posolstva, ale nasleduje hlas svojho svedomia a podporuje pokoj na Zemi vo veľkom a v malom, ten robí tiež veľa pre Božie vianočné posolstvo, ba možno aj viac, ako ten, ktorý sa len potešuje pri jasliach, ale čoskoro zabúda, že cit sa má stať skutočnosťou.

Mons. Viliam Judák

Nitriansky diecézny biskup. V rokoch 1980 až 1985 študoval teológiu na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Po kňazskej vysviacke pôsobil v pastoračii ako kaplán v Nitre a Drietome, kde bol aj správcom farnosti do roku 1990. Po získaní doktorátu teológie prednášal cirkevné dejiny. V roku 1993 ho vymenovali za docenta CMBF UK. V rokoch 1995 - 1998 bol prodekanom tejto fakulty a zároveň zastával funkciu rektora kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre. V roku 1997 ho prezident republiky vymenoval za profesora v odbore katolícka teológia. V rokoch 2001 až 2004 bol dekanom CMBF UK. Nitrianskym biskupom sa stal v júli 2005 a od novembra 2006 je podpredsedom Konferencie biskupov Slovenska. Mons. Judák je autorom viacerých monografií z oblasti cirkevných dejín.

Vladimír Jancura
Pravda, 22.12.2007

Dnešným ľuďom chýba podľa biskupa Tondru vedomie dôstojnosti

Dnešným ľuďom chýba vedomie dôstojnosti. Prestali hľadať na veci s nadhľadom a vnímať zmysel všetkého, čo prežívajú. Na všetko pozerajú len pod zorným uhlom konzumu, zážitku a úžitku. Myslí si to spišský diecézny biskup, predseda KBS František Tondra. Podľa neho ľudia nehľadajú súvislosti, strácajú ideály a majú len plány.

Rádio Slovensko, 23.12.2007

Vatikán nechce povoliť Zlatý kompas

Vatikán chce zakázať ďalší film Zlatý kompas. Katolícku cirkev vraj popisuje ako diktatúru. Da Vinciho kód chcel kedysi tak isto stiahnuť, no antireklama sa stala reklamou. Ľudia boli naň ešte zvedavejší a o to viac zaplňali kinosály.

Rádio OKEY, 28.12.2007

Svetový unikát

Česi sa môžu pochváliť najväčším vyrezávaným betlehemom na svete. Nájdete ho v malej dedinke Jiríkov na severovýchode krajiny, kde je najväčšou atrakciou.

Všetko sa to začalo pred takmer 20 rokmi vo Vatikáne, kedy rezbár Jiří Halouzka navštívil pápeža Jána Pavla II.

„Vtedy povedal, že betlehem je ako kniha, že sa z betlehemu dá veľa naučiť a tiež vyčítať. Takže po určitej dobe som začal tento betlehem vytvárať.“

Výsledkom niekoľkoročnej práce je 138 postáv v životnej veľkosti, na ktoré použil až 20 ton dreva. To pánovi Halouzkovi okamžite zaručilo zápis do Guinnessovej knihy rekordov. Pozoruhodný je aj fakt, že každú z postáv vyrezal z jedného kusu kmeňa. To však nie je všetko. Skutočnú betlehenskú atmosféru dotvára aj namaľovaná nočná obloha.

Jiří Halouzka, rezbár: „Ktorú som si nechal od astrológov vypočítať a nakresliť a sú tu skutočné hviezdy, ktoré v roku nula, kedy sa Ježiš narodil, boli na nebi.“

Natália Babincová
TV Markíza, 22.12.2007

Stále hráme v dráme hriechu a vykúpenia

Ateistický fundamentalizmus: noví neveriaci sú kresťanskejší, ako si myslia

Svet sa dnes snaží obrátiť nový druh misionárov. Podľa toho, čo nám hovoria kazatelia neviery, je náboženstvo reliktom minulosti, ktorý stojí v ceste ľudskému pokroku.

Až sa raz svet náboženstva (náboženstiev) zbaví, budeme môcť prekonať prastaré plagi ako vojna a tyrania. Potom bude ľudstvo schopné načrtnúť si nový život, lepší ako čokoľvek, čo v priebehu dejín zažilo. Keď sa prestane skláňať pred imaginárnym božstvom, ľudský druh bude konečne môcť vziať osud do svojich rúk. Antireligiózni misionári ako Richard Dawkins sú o tom hlboko presvedčení.

Kacíri pokroku

Tento „evanjelizačný“ ateizmus je jednoduchá viera. Jeho prívrženci vychádzajú z toho, že náboženstvo zmizne zo zemského povrchu, len čo všetci ľudia hodia svoje náboženské predstavy za hlavu. Náboženstvo je však viac než len viera. Mnohí militantní ateisti uvažujú spôsobom, ktorý korení v kresťanstve. V knihe Sebecký gén Richard Dawkins vášnivo hlása darwinovský názor, že ľudský druh je produktom prirodzeného výberu. Ľudia, ako píše, sú „génové stroje“, naprogramované evolúciou, aby sa rozmnožovali.

V tej istej knihe vysvetľuje: „Sme jediné bytosti na svete, ktoré sa dokážu vzbúriť proti tyranii sebeckých replikátorov.“ Odkiaľ Richard Dawkins vlastne túto vieru v ľudskú slobodu má? Určite nie z vedy. Má ju z kresťanstva, ktoré odjakživa tvrdilo, že človek sa od ostatných tvorov líši tým, že má slobodnú vôľu.

Dawkinsovo potvrdenie slobodnej vôle je vyznaním viery, a tento fundamentalistický ateizmus sa z viacerých hľadísk dá pochopiť najlepšie ako kacírskoe učenie, odchýlka od kresťanstva. Vezmime si predstavu o pokroku, ktorá hrá v útokoch kresťanstva na náboženstvo takú významnú úlohu. Predkresťanská Európa videla históriu v cykloch. Vojna a mier, sloboda

a otroctvo, proces, ktorý sa v zásade ani tak nelíši od toho, čo pozorujeme vo svete prírody. Že by sa spoločnosť vyvíjala - od ľudstva, ktorého vývoj v priebehu dejín dosahuje čoraz vyššiu a vyššiu úroveň - bola neznáma myšlienka.

Takáto predstava pokroku je postkresťanský mýtus.

Mýtus a pravda

Na rozdiel od vedy, v ktorej sa dnes získané poznatky zajtra nemôžu stratiť, mravný pokrok, ktorý jedna generácia dosiahne, v nasledujúcej generácii opadne. Zákaz mučenia je jedným zo znakov civilizovanej krajiny.

No Bushova vláda ten zákaz podliezla, keď odmietla zakázať praktizovanie „water boarding“ - druhu mučenia, ktorý používala napríklad inkvizícia alebo Pol Potov režim (hlava obete mučenia sa na dlho a opakovane drží pod vodou). Zrušenie otroctva v devätnástom storočí bolo podstatným morálnym pokrokom. Lenže v 20. storočí sa otroctvo vrátilo, vo veľkom sa praktizovalo v nacistickom Nemecku, v stalinskom Rusku a Maoovej Číne. Na začiatku 21. storočia sa opäť vynorilo v podobe obchodovania s ľuďmi. Toto a iné zlá sme nikdy definitívne neprekonali. Keďže sa stále znovu vracajú pod inými menami, musí s nimi každá generácia bojovať odzovu.

Ako iné mýty, slúži predstava o neustálom vývoji vpred silnej citovej potrebe. Mýty nie sú jednoduché vedecké teórie, verifikovateľné či vyvrátiteľné. Mýty sú príbehy, ktoré dávajú ľudskému životu zmysel. Mýtus vývoja umožňuje každému, kto sa mu odovzdá, cítiť sa ako účastník dlhého, dôležitého pochodu z tmy do svetla. Symboly tmy a svetla, ktoré sekulárne myslíaci ľudia tak radi používajú, zrádzajú náboženský pôvod svojho presvedčenia.

Rovnako ako sa kresťania cítia aktérmi kozmickej drámy hriechu a vykúpenia, svetsky rozmyšľajúci humanisti vystupujú v epickom boji za ľudský pokrok.

Ako skeptika ma ani tak nešokuje, ako veľmi sa od seba líši kresťanská viera a svetský humanizmus,

ale skôr koľko majú spoločného. Obe sú spletencom mýtov a vychádzajú v ústrety skôr potrebe zmyslu než záujmu o pravdu. Hlavný rozdiel je v kvalite týchto mýtov.

Zrkadlový obraz

Mýty síce nie sú správne alebo mylné spôsobom, akým sú správne alebo mylné vedecké teórie, ale môžu viac alebo menej verne odzrkadľovať ľudskú situáciu. V tomto zmysle je teória stvorenia pravdivým mýtom. Hovorí nám, že vedenie ľudstvu nie vždy pomáha k životu a slobode. Môže znamenať aj otroctvo a smrť.

Návrat do stavu nevinnosti neprichádza do úvahy. Keďže sme už raz jedli zo stromu poznania, niet návratu. Ľudstvo sa musí vyrovnáť s následkami svojho narastajúceho vedenia. Na to potrebuje toľko múdrosti, koľko je len schopné vynaložiť. Moderné sekulárne myslenie nemôže ponúknuť nič, čo by bolo také hlboké a úžasné ako tento starý biblický príbeh.

Zatiaľ čo náboženské mýty vyjadrujú ľudskú skutočnosť, mýty svetského humanizmu slúžia len na to, aby ju zahaľovali. Možnože militantní ateisti reagujú tak búrlivo a dogmaticky, lebo niekde jemne tušia, ako má ich predstava ďaleko k skutočnosti. V spoločnosti neveriaceho márne hľadáme nejaký náznak tvorivých pochybností, ktorý podnecoval mnohých náboženských mysliteľov. Zatiaľ čo teológovia svoje presvedčenia po tisícročia spochybňujú, svetsky orientovaní humanisti svoju jednoduchú vieru ešte len budú musieť podrobiť skúške. Nový fundamentalistický ateizmus je zrkadlovým obrazom viery, proti ktorej tak vehementne vystupuje - ale chýbajú mu rehabilitačné pochybnosti viery.

John Cray

John Cray (1948) je filozof. Prednáša na London School of Economics, žije v Londýne. Vo Veľkej Británii mu naposledy vyšla kniha Black Mass:

Apocalyptic Religion and the Death of Utopia (Čierna hmota: apokalyptické náboženstvo a smrť utópie).

SME, 23.12.2007

Do Betlehema smerujú pútnici

Tisícky zahraničných pútnikov v tieto vianočné dni smerujú do mesta Betlehem. Chcú zažiť jedinečnú atmosféru, keď hviezda v Svätej zemi oznámila narodenie Ježiša. Pre mesto Betlehem sú tohtoročné Vianoce jednými z najpokojnejších za posledné roky. Najkrajšie sviatky roka v ňom strávi približne 60 000 veriacich a pútnikov z celého sveta.

Ibrahim Faltas, klerik: „Tento rok je celkom iný ako tie predchádzajúce. Všetci tí ľudia a Palestín-

čania sem prichádzajú, aby spoločne oslávili Vianoce.“

Poľskí pútnici: „Toto je miesto narodenia Ježiša a som naozaj rád, že na Štedrý večer môžem byť práve tu.“

„Na tento moment byť tu počas Vianoc som čakala takmer celý život. Už sa neviem dočkať polnoci.“

Polnočnou svätou omšou v betlehemskej Kostole narodenia Pána vrcholia Vianočné sviatky v Svätej zemi. Veriaci zapalujú sviečky za znak toho, že Kristus Spasiteľ je tu.

Lucia Košecká, STV, 24.12.2007

Pápež vyzval na pomoc ľuďom, ktorí to potrebujú

A pri pápežovi ešte zostaneme. Benedikt XVI. na polnočnej omši v Bazilike svätého Petra vo Vatikáne vyzval veriacich, aby viac času venovali Bohu, ľuďom v núdzi a trpiacim. Polnočnú omšu za účasti asi 10-tisíc ľudí odvysielali naživo v 42 krajinách sveta.“

Redaktorka: „Podľa jeho slov to, že Ježiš sa narodil v maštali, lebo sa nenašlo miesto pre Máriu a Jozefa v hostinci v Betleheme, má v modernom svete paralely. V svete, v ktorom sú mnohí ľudia do seba uzavretí a nechcú prijať Boha alebo jeho odkaz, by mal duch Vianoc pomôcť každým. Pod-

ľa hlavy katolíckej cirkvi sa ľudia príliš zaoberajú sami sebou.“

Pápež Benedikt XVI.: „Máme čas pre svojho bližného, ktorý potrebuje naše slová a našu účasť? Pre trpiaceho, ktorý potrebuje pomoc? Pre pocestného alebo utečenca?“

Redaktorka: „Pápež opakovane vyzýval katolíkov, aby objavili náboženský význam sviatku a poukázal na dominujúci materializmus. Pri slávnostnom obrade najvyšší katolícky duchovný odsúdil neopatrné a sebecké zneužívanie prírodných zdrojov a stav, v akom sa príroda nachádza.“ TA3, 25.12.2007

Pápež odsúdil utrpenie detí

VATIKÁN (ČTK, zah) - Najprv kázal o prírodných zdrojoch a sebecke, potom sa modlil za mier pre celý svet. Pápež Benedikt XVI. sa počas vianočných sviatkov sústredil na ľahostajný prístup ľudí k životnému prostrediu, na tienisté stránky povahy človeka a na bolesť tých, čo nemajú šancu brániť sa proti zlu. Modlitbu predniesol na polnočnej omši, na ďalší deň adresoval svetu tradičné požehnanie Urbi et Orbi. „Máme čas pre bližného svojho, ktorý potrebuje naše slová? Pre trpiaceho, čo potrebuje pomoc? Pre utečenca, ktorý hľadá azyl?“ kľádol Benedikt XVI. rečnícke otázky.

Upozornil, že ľudstvo je príliš zaneprázdnené samo sebou. „Potrebuje všetok priestor a čas tak náročne pre vlastné potreby, že nič nezostáva pre iného - pre bližného, pre chudobného, pre Boha,“ zdôraznil, keď sa pozasta-

vil nad sebeckom ľuďmi. Na polnočnej omši zároveň odsúdil podmienky, v ktorých sa teraz nachádza príroda pre bezuzdné využívanie jej zdrojov. V požehnaní Urbi et Orbi sa modlil za mier najmä medzi Izraelom a Palestínčanmi, za pokoj pre Irak a Darfúr. „Obetami krvavých konfliktov, terorizmu a násillia všetkého druhu sú zvlášť tí najzraniteľnejší - deti, ženy a starí ľudia,“ pripomenul pápež. Urbi et Orbi prečítal v 63 jazykoch vrátane slovenčiny. „Milostiplné a radostné vianočné sviatky,“ zaželal po slovensky Benedikt XVI.

Nech Ježiš Kristus prináša útechu ľuďom, ktorí čelia skúškam, a poskytnie vládnym predstaviteľom múdrosť a odvahu hľadať a nachádzať ľudské, spravodlivé a trvalé riešenia.

Benedikt XVI.

Pravda, 27.12.2007

Oslava Vianoc vo svete

Jeden z najväčších kresťanských sviatkov Kristovo narodenie slávil milióny ľudí na celom svete, na miestach, ktoré trápia ozbrojené konflikty s pokorou a prosbami k Bohu, inde sa naopak ľudia zabávali vo veľkom štýle.

Tradične množstvo ľudí navštívilo Baziliku narodenia Pána v Betleheme na Západnom brehu. Pútnici sa modlili aj za mier na Blízkom východe a ukončenie násillia medzi Izraelom a Palestínčanmi. Za mier vrúčne prosili aj vo vojnovom Iraku.

Nisreen Kabeli, iracká kresťanka: „Prišli sme sem poprosiť Ježiša Krista, aby nám pomohol ochraňovať Irak. Bože vyslyš nás, aby v našej krajine zavládol mier.“

V oveľa veselšom duchu si pripomínajú najkrajšie sviatky roka v ďalekej Austrálii. Na jej slnečných plážach nebola o zábavu núdza.

AA: „Povedali nám, že tu každý nosí vianočné oblečenie, tak sme sa prispôbili. Prečo nevyskúšať vianočný odev.“

AA: „Spravili sme si na pláži barbecue. To si doma nemôžeme dovoliť.“

V Thajsku prehýrili svätú noc v oslavnom štýle najmä desaťtisíce zahraničných turistov, no a vianočné pozdravy poslali aj kozmonauti z medzinárodnej vesmírnej stanice ISS.

Radovan Kondrlík, STV, 25.12.2007

Masová bitka kňazov v Betleheme

Narodenie Ježiša Krista si šokujúcim spôsobom pripomenuli arménski a pravoslávni kňazi v Betleheme. Len pár dní po Vianociach sa pobili priamo v Bazilike Narodenia Pána. Kostol spoločne spravuje rímskokatolícka, pravoslávna a arménska apoštolská cirkev. Spor sa začal, keď pri upratovaní vošli niekoľkí pravoslávni kňazi do arménskej časti. Bez ohľadu na božie posolstvá o milosrdenstve sa začala poriadna mela. Asi 50 pravoslávnych a 30 arménskych duchovných sa mlátilo metlami aj kameňmi.

Bitku ukončil až zásah palestínskych policajtov so štípmi a obuškami, ktorí obe znesvätené strany oddelili. Až potom mohli kňazi pokračovať v upratovaní, okrem štyroch, ktorí utrpeli zranenia.

(bar)

Plus jeden deň, 28.12.2007

Zo spomienok arcibiskupa Jána Sokola

Vytvorením novej celoslovenskej cirkevnej jednotky 30. decembra 1977, na čelo ktorej pápež Pavol VI. postavil trnavského arcibiskupa-metropolitu, dosiahlo sa úplné uznanie nezávislosti na cirkevnom poli. Ako však arcibiskup Ján Sokol naznačil, vtedajšia vládnuca moc nemala jednotnú predstavu, čo to prinesie štátu. „To nám samo nebo prialo, že prišlo k dohode. Na jednej strane vo Vatikáne to bolo vplyvom našich kňazov, ktorí tam pôsobili, a na druhej strane to bol prezident Slovák v Prahe, ktorý s ďalšími krajanmi podporil túto myšlienku, „zaspomínal arcibiskup Sokol i na Gustáva Husáka.

JÁN FELIX
Šport 02/01/2008

Od rodiny závisí mier, odkazuje pápež

Vatikán - Pápež Benedikt XVI. (na snímke) počas svojej prvej tohtoročnej omše povedal, že rodina je základným predpokladom mieru na celom svete.

„Popieranie či obmedzovanie práv rodiny ohrozuje samotné základy mieru,“ vyhlásil pápež vo vatikánskej Bazilike svätého Petra. Prvý muž katolíckej cirkvi sa pred prítomnými diplomatmi z celého sveta modlil za mier v čase, keď viaceré európske mestá kvôli strachu z teroru obmedzili silvestrov-

Anketa: Ako hodnotíte rok 2007 z vášho pohľadu?

Jozef Kováčik, hovorca Konferencie biskupov Slovenska

V tomto roku prebehol veľmi dôležitý boj medzi kultúrou života a kultúrou smrti. Aj v nastávajúcom roku to bude jedno z hlavných polí, kde bude potrebné, aby zaznieval hlas cirkvi. Z osobného pohľadu to bol úspešný rok. Mal som nové možnosti a nové skúsenosti.

(hab, ama), HN, 27.12.2007

Slovenská cirkev sa vo vysokej miere podieľa na integrácii Rómov do spoločnosti

Slovenská cirkev sa vo vysokej miere podieľa na integrácii Rómov do spoločnosti. Misionári, ktorí v rómskych komunitách pracujú, dávajú týmto ľuďom nový zmysel života a pomáhajú im nachádzať pravé morálne hodnoty. Do rómskeho jazyka už dokonca preložili aj viaceré liturgických textov. Viac povie Jana Dovčiaková.

Práca misionárov v rómskych komunitách je neoceniteľná a nenahradiateľná. Tvrdí splnomocnenkyňa vlády pre rómsku problematiku Anina Botošová: „U Rómov je dôležité zmeniť hodnotový systém. Jedným z hodnotových systémov je aj to, aby mali isté priority, uznávali isté hodnoty v živote a toto môžu misijní pracovníci naozaj vniesť do komunity.“

Hoci misionári nevyriešia vysokú nezamestnanosť Rómov, môžu podľa Aniny Botošovej postupne zmeniť ich postoj k práci: „Ten vzťah k práci aj oni môžu budovať. Musia v nich zlomiť to, že musím chcieť zmeniť svoj spôsob života.“

Dôležité je však venovať sa nielen rómskym deťom a mládeži, ale predovšetkým dospelým.

Ján Liba, apoštolská cirkev Košice: „Oplatí sa budovať rómskych pracovníkov, pretože oni sú potom motorom pre ďalších.“

O prácu misionárov majú veľký záujem aj samotné Rómovia. Podľa Jána Libu sa ich práca odráža aj na živote v komunitách: „Môžem vidieť, že mnoho rodín je zmenených. Boli alkoholikmi a boli oslobodení. Ale mali všelijaké rozhárané manželstvá dnes môžeme vidieť u mnohých, mnohých z nich, že žijú pekne, v láske a jednote.“

Misionári sa obyvateľom v komunitách prihovarajú rómskym jazykom. V spolupráci s nimi dokonca preložili do rómčiny aj niektoré časti biblie.

Aj to sa podieľa na duchovnom rozvoji Rómov a ich integrácii do života spoločnosti.

Martin Mekel, grécko-katolícky kňaz: „Dlhodobu vlastne pre Rómov tento rozmer nikto nebudoval a keď chýbajú morálne zásady, keď chýba človeku zmysel života, potom nemá zmysel ani práca na sebe.“

Rádio Slovensko, 25.12.2007

Anketa: Čo považujete za najvýznamnejšiu udalosť roka 2007?

František Tondra, biskup

Bola to naša návšteva v Ríme u Svätého otca. Považujem to aj za spoločenskú udalosť, pretože cirkev je dôležitou zložkou spoločenského i celkového života. Posolstvo Svätého otca sa hodí na všetkých ľudí - posolstvo lásky a porozumenia.

Ivan Petránský, šéf Ústavu pamäti národa Samozrejme, v tomto roku bolo viaceré kľúčových udalostí, ale vstup Slovenska do schengenského priestoru považujem za veľmi dôležitý krok pri odstraňovaní hraníc medzi európskymi krajinami.

Oľga Škvareninová, odborníčka na komunikáciu

Mala by som spomenúť nejakú veľkú udalosť ako oddelenie siamských dvojčiat. No pre mňa sa šťastie skladá z maličkých udalostí. Z lingvistického hľadiska ma

uchvátilo uvedenie Hamleta a Madame Butterfly v SND alebo Feldekovo preklad Hamleta.

František Gahér, rektor UK v Bratislave

Pre mňa bolo kľúčovým ukončenie a otvorenie Slovenského národného divadla.

Preto, lebo sa stavalo dlho a konečne je dokončené. Je pekné a považujem ho za dôležitú zložku slovenskej kultúry.

Elena Kaliská, vodná slalomárka

Nemala som veľkú možnosť sledovať dianie na Slovensku. Nevšimnúť si však nebolo možné oddelenie siamských dvojčiek. Aj keď sa ich rozdelenie nepodarilo so šťastným koncom, myslím si, že to bol významný krok vpred pre slovenských lekárov.

(zg)

HN, 28.12.2007

Čaplovič chce hovoriť o odluke cirkvi

Podpredseda vlády je za postupnú odluku cirkvi od štátu.

Podpredseda vlády a Smeru Dušan Čaplovič povedal, že treba diskutovať o odluke cirkvi od štátu. „Musíme tou cestou ísť, ale nie zo dňa na deň.“ Je za to, aby sa postupne začalo uvažovať o asignova-

nej dani pre cirkev s tým, že malým cirkvám by štát zaručil minimálnu sumu.

Ministerstvu financií dal urobiť analýzu, čo daň spôsobí, a koľko je potrebné na minimum, aby cirkvi prežili. **SME, 27.12.2007**

Tondra by zmenil financovanie cirkvi

Lepšie by bolo, keby cirkvi ľudia mohli venovať časť dane, mieni Tondra.

Najlepšie financovanie cirkvi by bolo také, keby im ľudia mohli venovať časť zaplatenej dane, takzvaná asignácia, povedal predseda KBS František Tondra.

Asignácia, ako sa tomuto spôsobu hovorí, funguje napríklad v Taliansku.

„Ľudia u nás na to nie sú zvyknutí. Ale myslím, že keď sa budú postupne informovať, môže to byť nádejný spôsob,“ mieni Tondra.

Na Slovensku to funguje pri financovaní mimovládnych organizácií. Občania môžu niektoej z nich poukázať dve percentá z dane z príjmov. **(čtk)**

SME 31/12/2007

Cirkvi na Slovensku sa pripravujú na odluku financovania štátom

Hoci je u nás odluka cirkvi od štátu zatiaľ politicky uspatá, cirkvi sa na ňu pripravujú. Posledným krokom k jej reálnemu naplneniu bude odluka finančná. František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska má už dnes jasné, ktorý model financovania by bol pre katolíkov najvýhodnejší. Evanjelici augsburského vyznania zatiaľ tak ďaleko nie sú. Už v lete by však mali mať k dispozícii analýzu o stave cirkevného majetku, v ktorej by mali jasné, či si odluku môžu vôbec dovoliť. Viac povie Jaroslav Barborák.

Súčasný model nie je najlepší. Vieme si predstaviť iný. Tak reaguje na otázku financovania cirkvi František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska. Katolícka cirkev by si podľa neho vedela predstaviť svoje materiálne zabezpečenie aj z podielu daní.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Podľa iných štátov najlepší model je asignácia buď zo základu dane alebo priamo z dane, ale nie sme za taký spôsob, ako majú v Nemecku alebo Rakúsku.“

Teda nie povinná cirkevná daň

typická pre tieto krajiny, ale dobrovoľná asignácia. Veriaci by tak mohli poukázať časť zaplatenej dane, tak to funguje v Taliansku. Evanjelická cirkev augsburského vyznania zatiaľ predstavu o konkrétnej podobe financovania nemá. Už teraz však skúma, či by si mohla odtrhnúť od štátneho rozpočtu dovoliť. Podľa generálneho dozorca Pavla Delingu, do leta by mala byť hotová analýza stavu cirkevného majetku.

Pavel Delinga, generálny dozorca evanjelickej cirkvi: „V akom sa stave nachádzame, čo tieto nemovitosti môžu z hľadiska zdrojov financovania cirkvi priniesť a čo budú potrebovať na ich obnovu do budúcnosti.“

V spoločnosti zatiaľ otázka odluky cirkvi od štátu, ktorá by priniesla zmenu financovania, ne rezonuje. Radoví občania sa jej nedomáhajú, čo potvrdil aj nedávny prieskum agentúry TNS pre týždeňnik TREND.

Ján Bunčák, sociológ: „Ak by, povedzme za odluku cirkvi od štátu z hľadiska financovania, bola takmer polovica obyvateľstva. Len zhruba 30% by bolo ochotných poďakovať sa na financovaní cirkvi.“

V Bratislave bol tichý pochod za nenarodené deti

Tichým pochodom za nenarodené deti, ktorý v Bratislave zorganizovalo Fórum života, si chceli jeho účastníci pripomenúť, že v nedeľu uplynie 50 rokov od účinnosti prvého potratového zákona na Slovensku. Za toto obdobie lekári urobili viac ako 1 370 000 interrupcií. Akcia pokračovala pietnym aktom hádzania ruží do Dunaja za nenarodené deti a omšou v Kostole svätého Ladislava v Bratislave.

Rádio Slovensko, 18:00 28/12/2007

Slávnostná novoročná omša v Dóme sv. Martina

Dnešnému cirkevnému sviatku Márie Bohorodičky a 15. výročiu vzniku samostatnej Slovenskej republiky bola venovaná slávnostná novoročná omša v Dóme svätého Martina v Bratislave. Hlavný celebrant kardinál Jozef Tomko vyzdvihol slová pápeža Benedikta XVI. o potrebe rešpektovania každej ľudskej bytosti a o význame rodiny ako základnej bunky spoločnosti.

STV, 19:30 01/01/2008

S tým počítajú aj cirkvi. Nový model financovania nie je podľa nich možný bez celospoločenskej diskusie a konsenzu.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Pre nás, hovorím, najprv musí byť k tomu veriaca verejnosť pripravená.“

Pavel Delinga, generálny dozorca evanjelickej cirkvi: „Pokiaľ ide o to, že by sme my iniciatívne pristúpili alebo dali taký podnet, tak o tom neuvažujeme v súčasnosti, pretože nemáme zmapovanú túto situáciu do dôsledku.“

Ľudia by v súčasnosti podľa spomenutého prieskumu však uprednostnili financovanie štátom.

František Múčka, vedúci redaktor TREND-u: „Najviac Slovákov sa prikláňa k tomu, aby cirkvi aj naďalej financoval štát.“

Rádio Slovensko, 12:00, 3.1.2008

Biskup Tondra je presvedčený, že v roku 2008 sa aj nepríjemné veci skončia dobre

Predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra je presvedčený, že v roku 2008 sa aj nepríjemné veci skončia nakoniec dobre. V novoročnom posolstve veriacim odkázal.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Okrem pravidelného vinšujúceho dobrého do Nového roka ľudia sa pýtajú, čo nám tento rok donesie, čo nás čaká. Či nás neprekvapí niečo nepríjemné.

Považujem tieto otázky za zbytočné. Všetko máme robiť tak, aby nám to vyšlo čo najlepšie. My veriaci všetko ostatné zverujeme do Božích rúk.

Predseda veríme v Božiu prozreteľnosť. To ešte neznamená, že nás nič nepríjemné neprekvapí. Ale my vieme, že aj nepríjemné veci nakoniec dopadnú dobre. Žijeme predsa v podmienkach tohto sveta, ktorý nie dokonalý. Všetkým spoluobčanom v Novom roku prajem veľa úspechov, Božieho požehnania a nádeje, ktorá je synonymom dôvery v budúcnosť.“

Rádio Slovensko, 18:00 01/01/2008

Pápež Benedikt XVI. neplánuje prideliť každej katolíckej diecéze vyháňača diabla

Pápež Benedikt XVI. neplánuje prideliť každej katolíckej diecéze vyháňača diabla. Vyhlásil to vatikánsky hovorca Frederico Lombardi, ktorý tak reagoval na informácie, ktoré v médiách blízkych Vatikánu v posledných dňoch rozšíril taliansky kňaz Gabriel Amort. Ten

je oficiálnym exorcistom blízkej diecézy a zároveň zakladateľom a predsedom celosvetovej asociácie vyháňačov diabla. Vo Vatikáne podľa vlastných slov dlhé roky lobuje za širšie využívanie služieb exorcistov.

Rádio Lumen, 17:30 29/12/2007

Pápež odsúdil atentát na pakistanskú opozičnú líderku Benazír Bhuttovú

Pápež odsúdil atentát na pakistanskú opozičnú líderku Benazír Bhuttovú.

Tento čin označil za brutálny teroristický útok. V kondolenčnom telegramе Svätý Otec vyjadril hlbokú sústrasť a duchovnú blízkosť s príbuznými zavraždenej politič-

ky. Zároveň vyzval pakistanský národ, aby zachoval pokoj a modlí sa, aby nevypuklo nové násilie. Pri nepokojoch, ktoré sa rozpúťali po včerašom atentáte, vyhaslo najmenej 23 životov.

Rádio VIVA, 18:00 28/12/2007

Uzavretie zmluvy o výhrade vo svedomí s Vatikánom nie je počas vlády Roberta Fica reálne

MODERÁTOR: Igor Štefuca

Uzavretie zmluvy o výhrade vo svedomí s Vatikánom nie je počas vlády Roberta Fica reálne - povedal predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra. Zmluva by mala upravovať napríklad možnosť odmietnuť vykonať interrupciu, či v niektorých prípadoch prácu v nedeľu. Podpredseda vlády Dušan Čaplovič potvrdil, že táto téma nie je prioritou Ficovej vlády.

Rádio VIVA, 18:00 30/12/2007

Výročie založenia cirkevnej provincie

Dnes je sviatok Svätej Rodiny. Okrem neho si slovenskí katolícki veriaci pripomínajú aj ďalšiu významnú udalosť. 30. decembra 1977 pápež Pavol VI. vyhlásil Slovensko za samostatnú cirkevnú provinciu, odvtedy priamo podlieha Vatikánu.

Rozpad Rakúsko-Uhorska a vznik prvého Československého štátu neznamenal automaticky aj osamostatnenie našich farností. Naopak, niektoré z nich zostali pod správou maďarských a rumunských duchovných. Vatikán sa tento stav snažil riešiť takmer 60 rokov.

Jan Pešek, historik SAV: „Na Slovensku de facto existovalo or-

ganizačné provizórium. Bolo tu šesť rímskokatolíckych diecéz, ktoré priamo riadil Vatikán.“

Československá vládna strana nakoniec prijala návrh Vatikánu a v roku 1977 došlo k zosúladieniu štátnych a cirkevných hraníc vytvorením samostatnej Slovenskej cirkevnej provincie. Na jej čele stojí duchovný vodca, metropolita, ktorého však vymenovali až v roku 1989. Bol ním vtedajší biskup Ján Sokol.

Ján Sokol, arcibiskup: „Spomínam si na to veľmi intenzívne, že sme sa stretávali, o tom sme rozprávali a veľmi sme to čakali. A konečne teda prišlo k tej dohode.“

Jednou provinciou zostalo Slovensko len do roku 1995.

Jan Pešek, historik SAV: „Ján Pavol II. rozhodol o tom, že vytvorí na Slovensku dve cirkevné provincie. Jednu so sídlom v Košiciach, to bola arcidiecéza a podriadené diecéze Spiš a Rožňava. Druhá provincia Bratislava-Trnava s podriadenými diecézami Nitra a Banská Bystrica.“

Slovensko má teda dvoch metropolitov. V Košiciach je to arcibiskup Alojz Tkáč, v Trnave arcibiskup Ján Sokol. Podľa neho nateraz ďalšie delenie slovenských diecéz nie je potrebné.

Patricia Macíková, STV, 19:30 30/

Sokol si schrupol

Oceňovanie osobností Slovenska zaviedlo arcibiskupa do ríše snov

Arcibiskup Ján Sokol nevykročil do nového roka práve najčerstvejši.

Hneď prvý deň si schrupol na odovzdávaní vyznamenaní osobnostiam Slovenska.

Predstavitelia katolíckej cirkvi sú, zdá sa, unavení.

Pred dvoma mesiacmi sme nafotili predsedu Konferencie biskupov Františka Tondru, ako driemal počas osláv 15. výročia založenia Trnavskej univerzity. Tento týždeň

si pospal na spoločenskom podujatí aj jeho kolega Ján Sokol. Neprebudil ho ani potlesk plnej sály, v ktorej sedeli okrem najvyšších ústavných činiteľov aj ministri, poslanci, vedci a umelci.

Čo duchovného hodnostára tak zmohlo, či cirkevný silvestrovský žúr, kňazské povinnosti alebo len únava, nevedno. Meno arcibiskupa Jána Sokola sa vlni azda najviac skloňovalo v súvislosti s jeho spoluprácou s ŠtB. A možno vôbec nespál a len to fingoval.

Plus jeden deň, 3.1.2008

V Martine sa dnes začalo slávnostné zasadnutie vlády

V Martine sa dnes začalo slávnostné zasadnutie vlády pri príležitosti osláv 15. výročia vzniku Slovenskej republiky. Zasadnutie pod vedením predsedu vlády sa po prvý raz v histórii konalo na pôde najstaršej kultúrnej ustanovizne Slovákov Matice slovenskej.

Katolícka aj evanjelická cirkev vždy tvorili súčasť slovenskej kultúry. Boli po stáročia pre Slovákov národovtornosťou silou, veľmi dlhý čas silou jedinou. Pri príležitosti osláv 15. výročia vzniku Slovenskej republiky to vo svojom príhovore uviedol kardinál Ján Chryzostom Korec.

Kardinál Ján Chryzostom Korec: „V slovenskej spoločnosti po stáročia jestvuje základná inštitúcia ktorá má veľkú zásluhu na tom, že

Slováci prežili a sformovali sa na kultúrny národ. Touto inštitúciou bola od stáročí cirkev katolícka i evanjelická. Slováci obidve pokladajú za svoje. Zdravá a životaschopná cirkev jedna i druhá vždy tvorili súčasť slovenskej kultúry.“

Slovenská republika je podľa kardinála výsledkom námahy mnohých generácií nášho národa a mnohých našich obetavých ľudí. Podotkol, že vlastenectvo na Slovensku nekvitne. Zdôraznil tiež že sa trestuhodne zamieňajú pojmy vlastenectvo a nacionalizmus, ktoré sú dve úplne rozdielne veci. Katolícka cirkev zriadením slovenskej cirkevnej provincie v roku 1977 podľa kardinála Korca spečatila nestrvalo hranice Slovenskej republiky. **Rádio Lumen, 20:00, 2.1.2008**

Nemáme jedlo ani vodu, odkazuje náš kňaz z Kene

Slovenský kňaz Martin Cingel, ktorý v Keni pôsobí už šesť rokov, zažíva počas nepokojov v tejto africkej krajine doslova horúce chvíle. Na jeho faru v blízkosti mesta Eldoret sa uchýlilo viac ako šesťtisíc utečencov, čím ich zachránil pred lynčováním. „Nemáme pre nich jedlo, vodu, mlieko. Deti plačú od hladu, matky nariekajú, že im nemajú dať čo jesť. Asi 500 metrov od nás je policajná stanica, ktorá je takisto plná hladných utečencov. Problém máme aj so sociálnymi zariadeniami pre také množstvo

ľudí, neboli sme na to pripravení. Bojíme sa, aby tu nevypukla nejaká choroba,“ opísal v rozhovore pre HN Cingel katastrofálny dôsledok miestnych nepokojov. Tie vypukli v nedeľu krátko po prezidentských voľbách. Násilie si vyžiadalo aj obeť na životoch. Niektorí zhoreli v kostole neďaleko Eldoreta. „Boli tam väčšinou matky s deťmi,“ dodal Cingel. Je však rozhodnutý v Keni zostať. „Som kňaz, nemám kam utekať. Sme tu spolu na farnosti a spolu pomáhame tým, čo to potrebujú.“ **(sim), HN, 4.1.2008**

Koledníci Dobrej noviny vinšovali aj u prezidenta

Spevom a koledami prišlo zaželať úspešný rok prezidentovi 40 koledníkov Dobrej noviny. Už 13. rok zbierajú takýmto spôsobom peniaze pre rozvojové štáty. Pomoc smeruje najmä do Afriky. Deti a mladí ľudia zo Slovenska doposiaľ vykoledovali pre svojich rovesníkov viac ako 100 miliónov korún.

Redaktorka: „Do Prezidentského paláca prišli tento rok vinšovať a koledovať deti z Ďačova v Sabinovskom okrese, z obce Divina pri Žiline a z Rožňavy.“

Koledníci Dobrej noviny: „Aby sme potešili pána prezidenta a najmä, aby sme pomohli tým deťom v Afrike.“

Koledníci Dobrej noviny: „Majú iné prírodné podmienky, aj sociálne podmienky ako my.“

Koledníci Dobrej noviny: „Tie peniaze, čo vyzbierame, pošleme deťom do Afriky.“

Redaktorka: „Takto vykoledované peniaze idú prostredníctvom partnerských kresťanských organizácií najmä na sociálne a vzdelávacie projekty. Ich zameranie je rôzne.“

Marián Čaučeik, Hnutie kresťanských spoločenstiev detí: „Spomenul by som možno južný Sudán, krajinu, ktorá je veľmi nerozvinutá. Tam podporujeme s miestnou diecézou vzdelávací program, aby deti mohli chodiť do školy, ale takisto vzdelávanie učiteľov.“

Redaktorka: „Pomoc Afrike rezonovala aj v súvislosti s aktuálnymi nepokojmi v Keni. Organizátori Dobrej noviny požiadali prezidenta, aby Slovensko zvýšilo svoj príspevok pre rozvojové štáty, ktorý sa už niekoľko rokov nezmenil.“

Marián Čaučeik, Hnutie kresťanských spoločenstiev detí: „Keď sa našej ekonomike darí, tak práve teraz je to obdobie, práve teraz je ten čas.“

Ivan Gašparovič, prezident SR: „Slovensko sa bude zapájať aj mojim pričinením. Samozrejme verbálnym.“

Redaktorka: „Po zvestovaní Dobrej noviny odovzdali koledníci prezidentovi aj dar, ktorým bol film o osudoch detí z Kene.“

**Blanka Dóková
TA3, 18:40, 3.1.2008**

Život bez drogy vyhrala relácia rádia Lumen

V novinárskej súťaži Život bez drogy vyhrala tretie miesto diskusná relácia rádia Lumen UV hovor. Moderátorka Mária Čigášová sa v nej venovala tomu ako fajčenie pôsobí na ľudský organizmus a ako sa ho zbaviť. Podľa odbornej poroty štatistiky, fakty a informácie ktoré odzneli vo viac než dvojhodinovej diskusnej relácii jednoznačne a vyčerpávajúco odpovedali na otázku prečo fajčenie škodí zdraviu. Hovorí autorka relácie Mária Čigášová.

Mária Čigášová, autorka relácie: „Relácia bola zvláštna tým, že dostala vlastne veľký priestor. Takmer dve a pol hodiny sme sa mohli venovať jednej téme a to fajčeniu a ako vlastne zrušiť tú závislosť na nikotíne. A v podstate ja si myslím, že porotu odbornú zaujalo najmä to, že úžasne spolupracovali naši poslucháči. Že sa zapájali, že radili ako im sa konkrétne podarilo s fajčením prestať. Už samozrejme mali sme samozrejme dobrých odborníkov pozvaných. Jedného psy-

chológa a jedného lekára, ktorí vedeli taktiež odpovedať na tie konkrétne otázky našich poslucháčov. Takže ja si myslím že tá atmosféra aj v štúdiu a dúfam, že aj v domácnostiach medzi tými ľuďmi, ktorí to počúvali bola perfektná a to sa prenieslo aj do tej celkovej atmosféry relácie. Takže asi toto oslovilo odbornú porotu.“

Redaktorka: „Čo pre Vás znamená toto ocenenie, ktoré ste dostali od Slovenského syndikátu novinárov?“

Mária Čigášová, autorka relácie: „No teraz to zaväzuje. Lebo to každý bude očakávať takéto úžasné relácie. Tak neviem či sa mi to podarí vlastne aj v budúcnosti také niečo zrealizovať. Ale samozrejme to poteší. Hoci nie je to jediný motív prečo vlastne robíme tú novinársku prácu, my redaktori.“

Podľa poroty je relácia príkladom toho, že cirkev na Slovensku aj prostredníctvom rádia Lumen veľmi výrazne napomáha celospoločenskému úsiliu v prekonávaní závislostí.

Rádio Lumen, 17:30, 3.1.2008

Splnomocnení zástupcovia žiadajú stiahnutie zákona o spolkoch

Splnomocnení zástupcovia 370 mimovládnych organizácií dnes na ministerstve vnútra odovzdali hromadnú pripomienku, v ktorej žiadajú stiahnutie zákona o spolkoch. Podľa organizácie je návrh zákona protiústavný a v rozpore s európskymi dohodami.

Stanovisko neziskových organizácií podporilo viac než 4 tisíc občanov. Hovorí jeden zo splnomocnených zástupcov mimovládnych organizácií Juraj Smatana.

„Návrh je taký zlý toho zákona, je taký likvidačný, že nejaké kozmetické úpravy alebo korekcie mu nemôžu pomôcť. V žiadnej krajine EÚ takýto zákon o občianskych združeniach sme nenašli. Našli sme si však dva roky starý zákon ruský, preto žiadame stiahnutie tohto návrhu zákona.“

Podľa Marcela Zajaca z centra pre filantropiu, by na základe nového zákona existovali len 3 základné možnosti združovania sa.

Marcel Zajac, z centra pre filantropiu: „My tvrdíme, že obyvatelia sa chcú združiť aj za účelom nie len konať verejnoprospešné služby, ale konať

verejno prospešné aktivity. A tých občanov je veľa.“

Nový zákon by spôsobil problém aj hnutiu kresťanských spoločenstiev cirkvi. Hovorí Marián Čaučík.

Marián Čaučík, z hnutia kresťanských spoločenstiev cirkvi: „My vlastne teraz nevieme ako sa budeme musieť preregistrovať. Či budeme môcť robiť napríklad verejné zbierky tak ako doteraz. Či to budeme môcť robiť ako podľa tohto nového zákona vôbec, alebo budeme musieť zakladať nejakú ďalšiu organizáciu.“

Návrh zákona má podľa ministerstva vnútra ztransparentniť systém financovania a fungovania mimovládnych organizácií. Informuje hovorca ministerstva vnútra Erik Tomáš.

Erik Tomáš, hovorca ministerstva vnútra: „V tejto chvíli organizujeme na budúci týždeň spoločné stretnutie ministra vnútra a odborníkov rezortu zástupcami mimovládnych organizácií, kde pevne verím sa vyriešia sporné body.“

Marcel Lincényi

Rádio Lumen, 17:30.1.2008

Švajčiarsko- Ženeva ekumenické zhromaždenie

Najmenej 40 000 mladých veriacich z celej Európy zamierilo do švajčiarskej Ženevy na každoročné stretnutie náboženskej komunity Taizé. Počas troch dní ich čakajú spoločné meditácie, modlenie a kultúrne akcie. Ekumenické spoločenstvo Taizé založil v roku 1940 brat Roger. 90-ročného mnicha pred dvoma rokmi počas bohoslužby dobodala psychicky chorá žena.

STV, 19:30 28/12/2007

Zhromaždenie za kresťanské rodiny

Nielen na Slovensku, ale aj v španielskom Madride sa zišli desaťtisíce ľudí, aby si pripomenuli dnešný Sviatok svätej rodiny a podporili kresťanské rodiny z celého sveta. Účastníkov zhromaždenia v priamom prenose z Vatikánu pozdravil pápež Benedikt XVI. Pri poslednej tohtoročnej modlitbe Anjel Pána vyzval veriacich k modlitbám za kresťanské rodiny.

STV, 19:30 30/12/2007

Čo s deťmi čítať

Svätcí a anjeli v umení

Darčeková kniha prináša nádherné reprodukcie obrazov či sklenných vitráží od slávnych maliarov, ktoré zdobia mnohé svetoznáme galérie a katedrály. Nájdete na nich výjavy svätcov s ich stručnými životopismi (Panny Márie, sv. Pavla, sv. Mikuláša, Jána Krstiteľa, sv. Tomáša Akvinského, sv. Cyrila a Metoda). Kniha nás však zoznamuje aj s menej známym, mystickým svetom anjelov a s jeho hlavnými predstaviteľmi (archanjeli Mišalom, Gabrielom a Rafaelom). Okrem toho v nej nájdete dátumy sviatkov najznámejších svätcov podľa cirkevného kalendára a životopisy niektorých ďalších svätcov uctievaných na Slovensku (sv. Vojtech, sv. Ján Nepomucký a i.).

SME, 4.1.2008